

Eörsi István

Gomblyukba Maczóval!

1988 novemberében, a gyönyörű szépen Kristályéjszakának elkeresztelt hitlerista pogrom ötvenedik évfordulóján Philip Jenningen, a Bundestag kereszténydemokrata elnöke beszédében megjegyezte, hogy bizonyos mértékig a zsidóság is felelős az ellene elkövetett bűnökért.

Ez a megállapítás komoly, indulatmentes vita tárgya lehet, de egy gyászemlékülésen, a Kristályéjszakára vonatkoztatva, mely a hatmillió ember megsemmisítése felé vezető út fontos állomása volt, olyan bántóan hangzott, hogy a szónok, noha nem volt antiszemita és bocsánatot is kért, pártjával egyetértésben lemondott parlamenti posztjáról és búcsút intett a politikának. A konzervatív erők Németországban tudják, hogy Auschwitz: mementó, mely civilizációnknak és általában az emberi együttélés lehetőségeinek törekenységére figyelmeztet. Minimális követelmény azóta, hogy az érintettek érzékenységét nem szabad megbántani. Nem ildomos a gyászoló gyülekezet előtt kikanalazni a levest, amelybe a halott keze lógott.

Amikor Maczó Ágnes nem is Rosenfeld Mátyásnak, hanem Róth Manónak nevezte Rákosit, akkor ezzel az általa adományozott névvel az „Erger-Berger-Sósberger” elnevezés színónimáját alkotta meg. Azt sugallta, hogy Sztálinnak az illető úr nem legjobb magyar, hanem legjobb zsidó tanítványa volt. Bűnei tehát nem sztálinista, hanem zsidó bűnök. Ez különösen ízléstelen uszítás nálunk, ahol félmilliónál is több civil állampolgárt hurcoltak gázba és egyéb kivégzőhelyekre.

Maczó Ágnes engem nem lep meg. Főnöke sem, legfeljebb azért, mert meg sem próbálja elhítenni, hogy igazat mond. Pártja ellen, ugyebár, hecckampány indult „Rákosi Mátyás történelmi nevének említése miatt”. A „történelmi név” kifejezés értelmetlen, az „eredeti név” említése pedig antiszemita hangulatkeltés lett volna, ha elhangzik. Utolsó mondatában „a demokratikus parlamenti erők megfélemlítésére irányuló fasiszta kezdeményezés”-ről hablatyol. Még idézni is szégyenletes.

Meglepnek viszont azok az uszítástól idegenkedő politikusok, akik – mint Isépy Tamás – a házszabályra és – mint Szájer József – „az ellenzék kisebbségi jogára” hivatkozva, formális érveléssel háritanak el a rőtmanózás személyi következményeit. Szájer – ki tudja, milyen megdölgéstől vezérelve? – nem a parlament méltóságát beszennyező kijelentést ítéli el, hanem az emberjogi bizottságot, mely megsérti az ellenzék jogait és egy képviselő fölött ítélkezik. Hol a határ, Szájer József? És ha valaki holnap „Heil Hitler”-rel fejezi be beszédét, akkor is védi őt a kisebbség joga? Nem alakult ki Európában valamiféle demokratikus minimum, amelynek betartása politikai rendszerünk feltétele? Hogy kérjük számon ezt Mecsiartól és Funartól, míg parlamentünk alelnöke deklarált fajvédő? Különben sem hinném, hogy Maczó hátrányt szenved, ha lehuppan az alelnöki székből, hiszen ugyanebből az okból nemzetiszínű szegéllyel felkerül oda, ahová való: a csurkisták gomblyukába.